

Dwumiesięcznik Fundacji Anny Florek

CZAS DZIECIŃSTWA

Numer 12 (Lipiec-Sierpień 2022)

Wydanie wakacyjne

aż 40 stron

Tematy numeru:

Wakacyjne przyglądanie się

Rozwój pytań dziecięcych

ISSN 2720-0795

Czasopismo bezpłatne

W tym numerze

Refleksje na temat	3
Przemyślenia Anny Florek na temat wakacyjnego przyglądania się.	
Majowe wspomnienia	5
Marcin Dębiński opowiada o Dniu Mamy i Taty.	
Rozmowy z rodzicami	6
Dzień Mamy i Taty oczami rodziców.	
Rodzice piszą	7
Pożegnanie sześć- i siedmiolatków oczami Anny Zandberg.	
Propozycje na przyszłość	8
Sugestie czytelników dotyczące naszego czasopisma.	
Moja historia	10
Wspomnienia Małgorzaty Krówki.	
Archiwum scenariuszy	12
Zajęcia Beaty Oraniec o Dniu Ziemi realizowane Metodą Pytań Dzieci.	
Eksperymentujemy!	17
Doświadczenia związane ze skupianiem światła słonecznego.	
Gra planszowa „Czerwony Kapturek”	19
Klasyczna bajka (z opcją wygranej wilka) przeniesiona na planszę.	
Co nam w duszy gra	22
Adam Dąbrowski opowiada o historii instrumentów.	
Recenzja książki edukacyjnej	25
Katarzyna Mitros „Urodzony matematyk. Zabawy rozwijające zdolności umysłowe najmłodszych”.	
Teoria pedagogiczna	26
Aleksandra Machalska pisze o rozwoju dziecięcych pytań.	
Kącik logopedyczny	30
Agaty Lange propozycje zabaw logopedycznych na wakacje.	
Teren pogodny używania	33
Anny Firek filozoficzne rozmowy z dziećmi o precyzji.	
Kalendarz	34
Poważne i niepoważne okazje w lipcu i sierpniu.	
Znalezione w sieci	36
Portal learningapps.org	

WAKACYJNE PRZYGLĄDANIE SIĘ ...

W okresie wakacji większość dzieci przebywa raczej pod opieką rodziców/rodziny a rzadziej instytucji. To jest dla dzieci wspaniały czas. Instytucje, nawet te najlepsze, są miejscami opieki zbiorowej, edukacji zbiorowej i nawet przy wielkich staraniach bycie w indywidualnej relacji z każdym dzieckiem jest ograniczone.

W ciągu roku pośpiech związany z codziennym życiem nie pozostawia rodzicom zbyt wiele czasu na kontakty z dziećmi, które określe jako kontakty wychowawcze. Zwykle albo nie ma dziecka albo któregoś z rodziców, a kiedy już są wszyscy to brakuje czasu na **wzajemne przyglądanie się**. Wakacje, wspólny wyjazd to zupełnie inny czas! Rodzice mają szansę obserwować dziecko w różnych sytuacjach, poznają je lepiej, przyglądają się mu. Często dopiero wtedy odkrywają swoje dziecko - jego możliwości i ograniczenia. Widzą jakie ono jest w sytuacjach nowych, poza domem i w nowych miejscach, wśród obcych ludzi. Mogą zauważyć co je raduje a co wywołuje lęk. Trzeba się tym dziecięcym emocjom przyglądać, być z dzieckiem w jego radościach i niepokojach, oswajać nieznanne i przewyciężać lęki. Poszerzać jego wiedzę, uczyć odwagi i roztropności w poznawaniu otaczającego nas świata. To co nieznanne nie musi być groźne a jest niezmiernie ciekawe!

Nie należy jednak zapominać, że dziecko też przygląda się rodzicom. Wychowuje się przykładem. Dzieci patrzą i naśladują. One nie będą się inaczej zachowywały niż ich rodzice, członkowie rodziny, z którymi przebywają. Będą wybierały to, co wybierają ci z którymi na co dzień przebywają. Będą utrwały takie formy wypoczynku jak ich opiekunowie. Propozycja: „pojeźdź sobie na rowerku a my popatrzemy”, nie jest atrakcyjna. Dziecko szybko się znudzi i będzie prosić: „Chodź ze mną. Rób to, co ja albo ja będę robić to co ty”. Będą wygłaszały opinie o ludziach, o zdarzeniach takie jak ich bliscy. Wtedy kiedy nie idą do żłobka,

przedszkola i szkoły mają dużo czasu na obserwowanie rodziców, dziadków i zadają pytania, które często dają dużo do myślenia dorosłym. Dzieci widzą zgodność albo rozbieżność między tym, co słyszą a tym, co widzą i jak tylko nabędą umiejętność mówienia to komentują, zadają pytania. Pytania DLACZEGO...?

Poza aktywnością fizyczną, atrakcjami wszelkiego rodzaju, dobrze byłoby znaleźć czas na odpowiedzi na te pytania a gdy o odpowiedzi trudno - na wspólną refleksję. Wakacje to szczególnie czas na umacnianie więzi rodzinnych i odkrywanie swoich dzieci.

Życzę każdemu dziecku i jego bliskim udanych wakacji. A we wrześniu, jak zwykle ze zdumieniem popatrzymy na przedszkolaki powracające po wakacjach: ooo, jak urosły i jak wydorosłały!

Anna Florek

psycholog, dyrektor, twórca autorskiego programu edukacyjno-wychowawczego przedszkola, autorka licznych publikacji na temat integracji, edukacji przedszkolnej i współpracy z rodzicami. Rzeczoznawca MEN i ekspert ORE (dawniej CMPP-P), Kuratorium Mazowieckiego. Prowadzi wykłady i ćwiczenia na warszawskich uczelniach (UKSW, UW, APS). Wielokrotnie nagradzana medalami za swoją działalność na rzecz edukacji i integracji.

DZIEŃ MAMY I TATY

W tym roku obchody Dnia Mamy i Taty odbyły się zgodnie z naszą tradycją. Po dwóch latach wirtualnego świętowania przy pomocy nagrywania występów dzieci a potem przekazywania filmów rodzicom mogliśmy spotkać się wszyscy w naszym przedszkolu. Dzieci wreszcie mogły „na żywo” zaśpiewać swoim rodzicom a ci posłuchać jak naprawdę brzmi wspólny śpiew dzieci, bo urządzenia mechaniczne i elektroniczne nigdy nie oddadzą dokładnie głosu ludzkiego. Odmienna jest też atmosfera, gdy siedzimy przed komputerem a inna, gdy obok są inni rodzice. Gdy pomachanie ręką przez rodzica przynosi ogromny i nagły przyptyw odwagi u jego dziecka. Gdy dzieci szukają wśród tłumu tej konkretnej pary oczu, która pokaże, że występ się podoba. Tak było teraz. Oprócz występów na rodziców czekały również prezenty. Oczywiście wszystkie własnoręcznie wykonane przez dzieci. Choć podobne do siebie, to jednak każdy trochę inny. Tak jak nasze rodziny. Łączy nas wiele cech i podobieństw ale każda rodzina jest niepowtarzalna i cenna swoją innością. Po części oficjalnej była chwila na grillowanie i czas na pogłębianie relacji.

Po ostatnim rodzinnym pikniku, gdy już opadły pierwsze emocje zadaliśmy rodzicom pytanie: Jakież są wrażenia po Dniu Mamy i Taty?

Mama Emilki:

Było fascynująco! Dzieci ładnie zaśpiewały. Ja co prawda się spóźniłam, więc nie obejrzałam początku ale przez to emocje były jeszcze większe. Dzieci się świetnie bawiły. Były różne tańce, gry i zabawy. Mogliśmy się integrować, przypomnieć sobie po covidowej przerwie jak to jest być razem z rodzicami innych przedszkolaków. To był też dobry czas, żeby porozmawiać z rodzicami, z panią dyrektorką i by razem tworzyć społeczność przedszkolną.

Mama Tadzia:

Nam się bardzo, bardzo podobało, bo to było pierwsze takie spotkanie w zasadzie od początku pobytu Tadzia w przedszkolu. Pierwszy raz mogliśmy zobaczyć jak to wszystko wygląda i spotkać się ze wszystkimi. Dla mnie było super, bo widziałam różnicę między nagrywanymi występami z zeszłego roku, gdy Tadzio chodził jako trzylatek i stał w ostatnim rzędzie i udawał, że śpiewa. A teraz stał z przodu i śpiewał najgłośniej ze wszystkich. Widziałam jak fajnie czuje się wśród dzieci i w ogóle w przedszkolu. To było takie poruszające.

W tym roku szkolnym zerówkę opuszcza twórcza i charakterna, wyjątkowa grupa dzieci. Dzieci zakończyły rok pełen doświadczeń, zachwyków, wycieczek i poznawania innych, silnych emocji bo osobowości wśród nich nie brakowało. Nad ich relacjami i rozwojem bez chwili przerwy, niezwykle cierpliwie czuwali Wychowawcy, podążając za zainteresowaniami tej ciekawskiej ekipy.

Ta moc włożonej pracy znalazła odzwierciedlenie w samym zakończeniu - w pięknym skupieniu i powadze dzieci podczas występu. Wszyscy stanęli na wysokości zadania.

Mnie zadziwił polonez zatańczony z wieloma figurami, zerówkowicze sprostali wysoko postawionej poprzeczce, bo nie jeden maturzysta miałby problem z tak trudnym układem, było warto. To pokazuje jak wiele już potrafią.

Piosenka, którą zaśpiewali na koniec, choć radosna otworzyła moje myślenie o naszych - małych ludziach jak o przyszłych dorosłych. Poważnie śpiewali „będziemy wyglądać poważnie”. To wzruszające doświadczenie, raczej smutnej konstatacji, że pierwszy najbardziej beztroski etap ich życia właśnie się kończy. Na szczęście smutek i łyż wzruszenia przełamały rezolutne odpowiedzi dzieci na pytania zadawane dzieciom przez panią Dyrektor. Te odpowiedzi, śmiałość dzieci to sukces przedszkola, nastawionego na uczenie zadawania pytań i kształtowanie krytycznego myślenia.

Dzieci dostały dyplomy i prezenty i ciepłe płynące z serca życzenia na dalszą ich drogę od osób które były z nimi na co dzień w przedszkolu. W oczach wychowawców nie raz było widać wzruszenie i dumę z małych podopiecznych. Z opinii rodziców, zabrakło jedynie większego zaangażowania młodszych kolegów odchodzących do zerówek w samą uroczystość.

Po części oficjalnej było mnóstwo radości dla całego przedszkola: wielkie mydlane bańki, zabawy i nawet pan Magik, który umiejętnie rozbawił maluchy. Dzieci chętnie włączyły się w program, a cieszyły najbardziej, jeśli udało się odkryć wcześniej zamierzoną sztukę.

Uroczystość była bardzo udana, bardzo dziękujemy.

Anna Zandberg

Artystka, która spełnia swoje oraz innych marzenia tworząc prace plastyczne. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych, której najpiękniejszymi, najważniejszymi i zawierającymi kawałek siebie dziełami są Tomek i Kinga. W chwilach, w których nie tworzy i nie zajmuje się dziećmi lubi czytać książki.

Propozycje na przyszłość Autor Marcin Dębiński

W tym roku postanowiliśmy poszerzyć naszą tradycyjną ankietę o sugestie, które pozwolą się rozwinąć naszemu dwumiesięcznikowi. W tym celu zadaliśmy rodzicom dzieci korzystających z fundacyjnego przedszkola pytanie o pomysły dotyczące rozwoju naszego pisma. Zaproponowano nam:

1. Recenzje wartościowych książek dla dzieci z uwzględnieniem kategorii wiekowej.
2. Cykl "Piękna nasza Polska cała", czyli opisy miejsc w Polsce przyjaznych dzieciom, które warto odwiedzić.
3. Wywiady z rodzicami o tym, co jest trudne, a co budujące w rodzicielstwie.
4. „Kącik atypowy”, czyli coś o tym, że można się różnić pięknie i warto to piękno dostrzegać a także o zaletach integracji.

5. Ciekawostki na temat etapów rozwoju dziecka.
6. Jak otwierać dziecko na kontakt z innymi (w tym też z uchodźcami i osobami mówiącymi innym językiem).
7. Kącik ukraiński (zwyczajnie, słownik - artykuł który będzie można przeczytać z dzieckiem).
8. Informacje o różnych niepełnosprawnościach - też w kontekście tego jak dziecko widzi świat i jak rozmawiać z dzieckiem o osobach z niepełnosprawnościami.
9. Wywiady z dziećmi - w stylu „dzieci wiedzą lepiej”.

Przede wszystkim chcemy podziękować Państwu za wszystkie sugestie. Niektóre z nich i mi krążyły po głowie. Po wydaniu 10 numerów zacząłem się zastanawiać, co jeszcze można zrobić. Pierwsze z nich miały 24-28 stron. A chciałoby się mieć jeszcze więcej a jednocześnie by kontekst był wartościowy i trafiał w potrzeby czytelników. Państwa propozycje dla mnie i naszego redakcyjnego zespołu są ciekawe. Postaramy się je stopniowo wprowadzić na łamy naszego dwumiesięcznika.

Już dziś możemy zaprosić Państwa do udziału i pomocy w opracowaniu pierwszych trzech propozycji. Mamy przed sobą wakacje, więc planując wyjazd możecie zrobić kilka dodatkowych zdjęć, które pokażą najważniejsze lub najciekawsze miejsca Państwa podróży. Być może będą to jakieś ukryte perełki? A może miejsca na tyle bliskie, że uda się nam tam wybrać na wycieczki z zerówką? Liczymy na owocną współpracę i już czekamy na emaille lub rozmowy o ciekawych miejscach, książkach lub dylematach zwykłego, codziennego rodzicielstwa. Na przekazywanie nam informacji o kolejnych ciekawych historiach przeczytanych w Internecie lub usłyszanych w realnym życiu. Mamy jeszcze trochę czasu zanim nadejdą wakacje i przed sobą zapewne nie jedno spotkanie pod jarzębiną.

Pani Gosia podczas przedszkolnej wycieczki na wieś.

niania – koleżanka poprosiła mnie o zastąpienie jej w opiece nad dwójką dzieci u jednej rodziny i takim sposobem z tą rodziną zostałam na kolejne 2 lata. Potem pocztą pantoflową zgłosiły się kolejne dwie rodziny i choć zaraz po studiach planowałam zacząć pracę w przedszkolu, to jednak dopiero po oddaniu do przedszkola ostatniego podopiecznego zaczęłam spełniać się zawodowo jako nauczyciel przedszkola. Rozpoczęłam pracę w żłobku, w którym bardzo mi się nie podobało – było to miejsce nastawione na zysk, dobry obraz na zewnątrz a w środku tak naprawdę wszystko kulało. Już po 2-3 dniach pracy tam dostałam informację, że w przedszkolu, w którym pracę zaczęła niedawno moja

Praca z dziećmi pojawiała się w moich planach od zawsze. Już jako nastolatka uwielbiałam spędzać czas z dziećmi i opiekowałam się wszystkimi maluchami pojawiającymi się w rodzinie i wśród znajomych. Wybór studiów był dla mnie dosyć oczywisty – zdecydowanie przeważała pedagogika. W planach miałam potem pracę w domu dziecka, przedszkolu lub pracę z dziećmi niepełnosprawnymi. Już w czasie studiów starałam się zdobywać praktykę uczestnicząc w wolontariacie w domu dziecka i wyjeżdżając z dziećmi niepełnosprawnymi na turnusy rehabilitacyjne. W czasie studiów całkiem przypadkiem zaczęłam pracować też jako

koleżanka, poszukuje się wychowawcy do grupy. Wiele dobrego słyszałam od koleżanki o tym miejscu więc bez zastanowienia pojechałam ze swoim cv na rozmowę z panią dyrektorem. Tego samego dnia mogłam też wejść do grupy, w której miałam pracować i poznać dzieci. Wszystko odbywało się bardzo szybko i już po ok. tygodniu pracowałam w przedszkolu na Wolumenie. To co mnie zaskoczyło to na pewno panowie w grupach – coś bardzo rzadko spotykanego, ale idea sama w sobie spodobała mi się. Również to jak bardzo mogą być samodzielne przedszkolaki, ile od nich zależy i na jak wiele rzeczy mają wpływ było dla mnie bardzo pozytywnym zaskoczeniem, tym bardziej w zestawieniu z przedszkolem i żłóbką, w którym pracowałam poprzednio. Mogę powiedzieć, że cały pierwszy rok mojej pracy w naszym przedszkolu był zaskakujący, pełen nowych inspiracji i nauki kolejnych przydatnych umiejętności. Ujęta mnie też bardzo serdeczna atmosfera wśród kadry przedszkolnej. Zarówno wychowawcy jak i terapeuci byli mi bardzo pomocni, chętnie dzielili się ze mną swoim doświadczeniem i zostałam bardzo miło przyjęta w ich gronie. Z każdym kolejnym miesiącem czułam się coraz pewniej i sprawniej w mojej nowej roli. Takim sposobem minęło 7 lat. Bardzo lubię swoją pracę, która daje mi dużo radości i satysfakcji. Poza pracą uwielbiam też podróże i odhaczam na swojej liście kolejne odwiedzone miejsca. Na co dzień sporo czytam i udzielam się społecznie w organizacji pozarządowej.

Małgorzata Krówka

pedagog, nauczycielka wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Absolwentka pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej z terapią pedagogiczną oraz edukacji przedszkolnej i rewalidacji. Ukończyła drugi stopień kursu języka miganego dla nauczycieli, pierwszy stopień kursu Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne oraz 3-stopniowy kurs terapii behawioralnej. Wolontariuszka, zdobywała doświadczenie w pracy z dziećmi w domu dziecka oraz w stowarzyszeniu zrzeszającym dzieci i młodzież niepełnosprawną.

Przebieg dnia w grupie mieszanej wiekowo w trakcie tematu „Dbamy o naszą planetę” realizowanego Metodą Pytań Dzieci.

Autor: Beata Oraniec

Temat kompleksowy:

„Dbamy o naszą planetę”

Temat dnia: „Dzień Ziemi”

Pytania dzieci:

(w nawiasach imiona dzieci, które zadały pytania)

- Czy rośliny pełnią ważne funkcje? (Klara)
- Gdzie rosną palmy? (Kira)
- Dlaczego niektórzy ludzie wyrzucają śmieci do wody? (Bruno)
- Dlaczego mrożą się lody? (Julek)

Etap realizacji tematu: Szukanie odpowiedzi

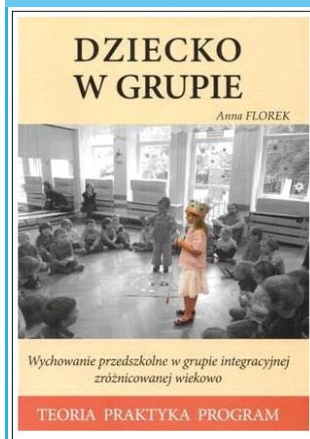
Cele ogólne:

- Zapoznanie dzieci z rolą roślin w przyrodzie (drzewa, rośliny oczyszczające powietrze).
- Pokazanie, dlaczego ważna jest ochrona środowisk naturalnych takich jak: lasy tropikalne, lodowce, rzeki.
- Wyjaśnienie znaczenia słowa “Ekologia” i działań z nią związanych.

Ciekawostka

Realizacja treści programowych w Społecznym Przedszkolu Integracyjnym Fundacji CZAS DZIECINSTWA odbywa się wg programu „Dziecko w grupie” autorstwa Anny Florek. Fundamentalną częścią tego programu jest Metoda Pytań Dzieci. Łączy ona naturalną ciekawość dzieci z wymogami podstawy programowej.

Program ten został szczegółowo opisany w książce pod tym samym tytułem.

Realizowane treści programowe:

- Dziecko uczestniczy w zabawach ruchowych, w tym rytmicznych, muzycznych, naśladowczych, z przyborami lub bez nich. Wykonuje różne formy ruchu: bieżne skoczne, z czworakowaniem, rzutne. **(I.5)**
- Dziecko wykonuje czynności, takie jak: sprzątanie, pakowanie, trzymanie przedmiotów jedną ręką i oburącz, **(I.7)**
- Dziecko dostrzega, że zwierzęta mają zdolność odczuwania, przejawia w stosunku do nich życzliwość i troskę. **(II.10)**
- Dziecko używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, **(III.4)**
- Dziecko przyjmuje, respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, **(III.5)**
- Dziecko obdarza uwagą osoby dorosłe oraz dzieci. **(III.8)**
- Dziecko komunikuje się z dziećmi i osobami dorosłymi, wykorzystuje komunikaty werbalne i pozawerbalne. **(III.9)**
- Dziecko wyraża się za pomocą: tańca, intencjonalnego ruchu, gestów, impresji plastycznych, technicznych, teatralnych, mimicznych, konstrukcji i modeli. **(IV.1)**
- Dziecko wyraża się za pomocą języka mówionego, posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych mówi płynnie, wyraźnie, rytmicznie, poprawnie. **(IV.2)**
- Dziecko objaśnia kolejność zdarzeń w prostych historyjkach obrazkowych, układa historyjki obrazkowe, recytuje wierszyki, układa i rozwiązuje zagadki. **(IV.5)**
- Dziecko posługuje się pojęciami dotyczącymi zjawisk przyrodniczych, np. (...) zamarzanie wody, dotyczącymi życia zwierząt, roślin, ludzi w środowisku przyrodniczym. **(IV.18)**
- Dziecko rozumie bardzo proste polecenia w języku obcym nowożytnym i reaguje na nie. Uczestniczy w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych w języku obcym nowożytnym. **(IV.21)**
- Dziecko odgrywa różne role zawodowe w zabawie. **(Preorientacja zawodowa)**

- Dziecko podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. **(Preorientacja zawodowa)**

Przestrzenie aktywności:

- **Zmysłów** – przechodzenie bosymi stopami po gumowych językach, oglądanie kwiatów oczyszczających powietrze, smakowanie i wąchanie zamrożonych kostek soku, wysłuchanie bajki „Eko - patrol”
- **Języka** – rozwiązanie rebusu, wysłuchanie wiersza „Ekologia”, wyjaśnienie znaczenia słowa „ekologia”
- **Wiedzy** – dzielenie działań człowieka na pozytywne dla planety i negatywne, wyjaśnienie potrzeby tworzenia elektrowni wiatrowych, oszczędzania energii oraz ochrony środowisk naturalnych
- **Działania** – wykonanie pracy plastycznej „Dzień Ziemi” (plakat wspólnie malowany przez dzieci farbami), zamrożenie kostek lodowych z soku

Pomoc: plakat na Dzień Ziemi w dużym formacie, farby, obrazek z rebusem, treść wiersza „Ekologia” Olimpii Dubiel („Blżej przedszkola”), dwa symbole planety Ziemi: wesoty i smutny, ilustracje z działaniami człowieka na korzyść Ziemi i przeciwko niej, ilustracje z czystą i brudną rzeką, lodowcem i lasem palmowym, gumowe języki, maskotka małpki, kwiaty doniczkowe (zielistka, sanseweria), ilustracja z drzewem, ilustracja ze schematem wymiany gazowej w środowisku, pojemnik na kostki lodu, sok owocowy, odznaki „Przyjaciel Ziemi”

Przebieg dnia	Dostosowania i uwagi, w tym dla (Ch)łopca z niedosłuchem
<p>Propozycja poranna:</p> <p>1. Praca plastyczna – malowanie farbami dużego plakatu z okazji Dnia Ziemi</p>	<p><i>Wspólna praca plastyczna</i></p>

<p>2. Rozwiązanie rebusu „EKOLOGIA”</p>	<p>Aktywność ta skierowana jest do grupy najstarszych dzieci.</p>
<p>Propozycja przedpołudniowa:</p> <p>3. Powitanie – rzucanie przez nauczyciela piłki globusa i witanie się z każdym dzieckiem.</p>	<p><i>Dzieci witają się po angielsku.</i></p>
<p>4. Wysłuchanie wiersza „Ekologia”. Rozmowa o wierszu mająca doprowadzić do wyjaśnienia słowa „ekologia”.</p>	<p><i>(Ch) otrzymuje tekst wiersza wcześniej do samodzielnego przeczytania</i></p>
<p>4. Dzielenie ilustracji z działaniami człowieka na dobre dla Ziemi i złe (planeta wesota i smutna).</p>	<p><i>Dzieci opowiadają co jest na obrazkach.</i></p>
<p>5. Zabawa ruchowa "Pomagamy mieszkańcom lasów tropikalnych".</p>	<p><i>Dzieci mają za zadanie przejść na bosaka po gumowych językach trzymając w rękach maskotkę małątki.</i></p>
<p>Zajęcia dla dzieci starszych:</p> <p>Wyjaśnienie dlaczego ważna jest ochrona środowisk naturalnych. Uświadomienie na przykładzie rzek, lodowców i lasów palmowych, że każde z tych środowisk spełnia ważną rolę w przyrodzie.</p>	<p><i>Oglądanie ilustracji z tymi środowiskami.</i></p>
<p>Obejrzenie ilustracji z drzewem oraz ze schematem wymiany gazów, pokazujące rolę roślin w przyrodzie.</p>	

Oglądanie kwiatów doniczkowych mających zdolność oczyszczania powietrza.	
Zamrożenie soku w tacce do kostek lodu.	Zwrócenie uwagi, że do lodówki wkładamy ostudzone potrawy i płyny.
Propozycja podwórkowa: Zbieranie śmieci w otoczeniu przedszkola.	Zbieranie śmieci w otoczeniu przedszkola.
Propozycja popołudniowa: Wysłuchanie bajki „Eko – patrol”	
Zjadanie zamrożonych kostek soku.	Polecenie: <i>Let's eat</i>
Podsumowanie dnia Wręczenie odznak „Przyjaciel Ziemi” Zaznaczenie pytań, na które zostały znalezione odpowiedzi. Pożegnanie	Pożegnanie po angielsku.

Uwagi:

Pozostałe pytania dzieci związane z tematem przewodnim „Dbamy o naszą planetę” można zobaczyć pod adresem:

[www.czasdziecinstwa.com.pl/
zajecia-w-przedszkolu-178/grupa-3-15/](http://www.czasdziecinstwa.com.pl/zajecia-w-przedszkolu-178/grupa-3-15/)

Wakacje kojarzą się nam ze słońcem i gorącem. Wakacyjne prognozy pogody zapowiadają upały. Jeśli pogoda dopisze to można z dziećmi wykonać kilka eksperymentów związanych z promieniami słonecznymi. Wszystkie proponowane działania powinny odbywać się na wolnym powietrzu.

Zacznijmy od sprawdzenia jak reaguje oko na światło. Potrzebne będą do tego okulary przeciwsłoneczne. Dzieci powinny dobrać się w pary i jedno z nich zakłada okulary. Drugie obserwuje oczy pierwszego. Przy szybkim zdjęciu okularów powinno być widać efekt zmniejszania się źrenic. Podobny efekt będzie widoczny przy szybkiej zmianie pomieszczenia z ciemnego (np. sala przedszkolna) na jasne (np. słoneczne podwórko). Jeśli dzieci mają możliwość przejścia z sali na podwórko np. przez drzwi balkonowe, to przy powrocie ze słonecznego ogrodu do sali przez chwilę

będą widziały tak, jakby w sali zgaszono światło. To efekt zwężonej źrenicy, która zanim się rozszerzy, wpuszcza mniej światła do oka.

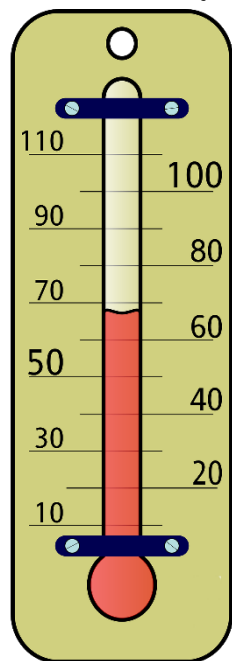

Do drugiego doświadczenia potrzebne będą lupy lub soczewki oraz kartki papieru. **UWAGA!** Eksperyment może być niebezpieczny, więc polecam do wykonywania przez jedno dziecko na raz. Ustawiamy soczewkę między słońcem

a kawałkiem papieru i patrzymy czy skoncentrowane promienie słoneczne wypalą w papierze dziurę. To czy się tak stanie zależy od kilku czynników. Po pierwsze od tego jak mocno świeci słońce. Im większe nasłonecznienie tym lepiej, ale należy też pamiętać o zabezpieczeniu dzieci (czapka, lekki strój, krem SPF 50). Po drugie od tego jak ułożona jest soczewka. Powinna być prostopadle do promieni słonecznych i w odpowiedniej odległości. Jak sprawdzić, czy dzieci właściwie ją układają? Można delikatnie przesuwając ją do przodu i do tyłu oraz obracać wokół własnej osi. Optymalnie promienie powinny się skupiać w małej bardzo jasnej plamce. Jeśli plamka jest większa niż punkt, to powinno się przybliżyć lub oddalić soczewkę. Jeśli zamiast kropki lub kółka jasna plamka ma kształt elipsy lub kropli, to należy nieco przekręcić soczewkę. Gdy jest ona dobrze ułożona, a światła wystarczająco dużo, to papier się przepali. Można eksperymentować z różnymi rodzajami papieru (grubsze i cieńsze, białe i kolorowe oraz czarne) lub różnymi materiałami (siano lub drewno). Można przy tym mierzyć czas przepalenia się materiału.

Przy okazji można dzieciom wspomnieć, że szkło z butelek działa jak soczewka i że porzucone może wzniecić pożar. Dla nas skupianie promieni słonecznych to zabawa i nauka, bo mamy je pod kontrolą. Ale dla zwierząt jest to wielkie niebezpieczeństwo.

W przypadku, gdy promieniowanie słoneczne byłoby za słabe można zamiast przepalania papieru skupić promienie słoneczne na zbiorniczku z cieczą termometru i obserwować wzrost temperatury. Najlepsze są przy tym termometry ze skalą powyżej 50°C. Pozwala to zmniejszyć ryzyko rozerwania kapilary przez rozszerzającą się ciecz. Nie należy doprowadzać słupka cieczy do końca termometru pamiętając, że nawet po zaprzestaniu nagrzewania promieniami słonecznymi termometr jeszcze przez chwilę będzie pokazywać zwiększanie się temperatury.

ZASADY GRY

Gra jest przeznaczona dla 3 graczy. Każdy z nich musi mieć swój pionek (mogą one być w jednym kolorze, bo gracze poruszają się po innych drogach). Jeden jest Czerwonym Kapturkiem, drugi wilkiem a trzeci myśliwym. Na początku każdy z graczy ustawia swój pionek na odpowiednim obrazku. Kolejkę zaczyna Czerwony Kapturek i porusza się po czerwonych polach o tyle pól, ile pokaże kostka. Wilk rusza jako drugi i przesuwa się po zielonych polach. Przesunąć może się jedynie gdy wypadnie 4,5 lub 6 oczek. Jeśli wypadnie 1,2 lub 3 to wilk nie rusza się, bo zastanawia się dokąd pójść. Jeżeli wilk dotrze do domku babci to czeka w nim 2 kolejki (ustawia się kolejno na 2 małych jasnozielonych polach obok domku) Po tym czasie ucieka i gra kończy się. Myśliwy porusza się po żółtych polach o tyle pól, ile pokaże kostka z wyjątkiem liczby 6. Gdy wypadnie 6 myśliwy stoi, bo zastanawia się gdzie jest wilk. Gracze poruszają się na zmianę. Gra kończy się również gdy myśliwy dotrze do domku babci. Czerwony Kapturek wygra, gdy uda mu się odwiedzić babcię przed wilkiem lub jeśli uratuje ją myśliwy. Wilk wygrywa jeśli zjawi się w domku przed Czerwonym Kapturkiem i ucieknie zanim do domku trafi myśliwy. Myśliwy wygra jeśli zdąży wejść do domku przed wilkiem lub gdy wejdzie a wilk będzie w domku babci.

Gra może być pomocą przy obchodach **Dnia Czerwonego Kapturka**, który wypada już 19 lipca.

Ciekawostka

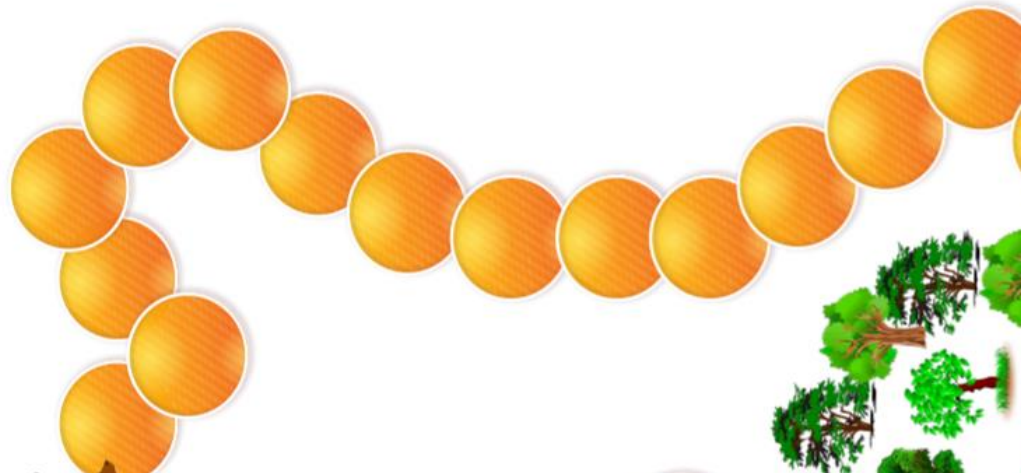
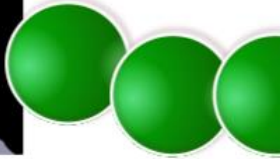
„Czerwony Kapturek” jest grą udostępnioną za darmo w ramach projektu edukacyjnego „Basiowe Gry Planszowe”.

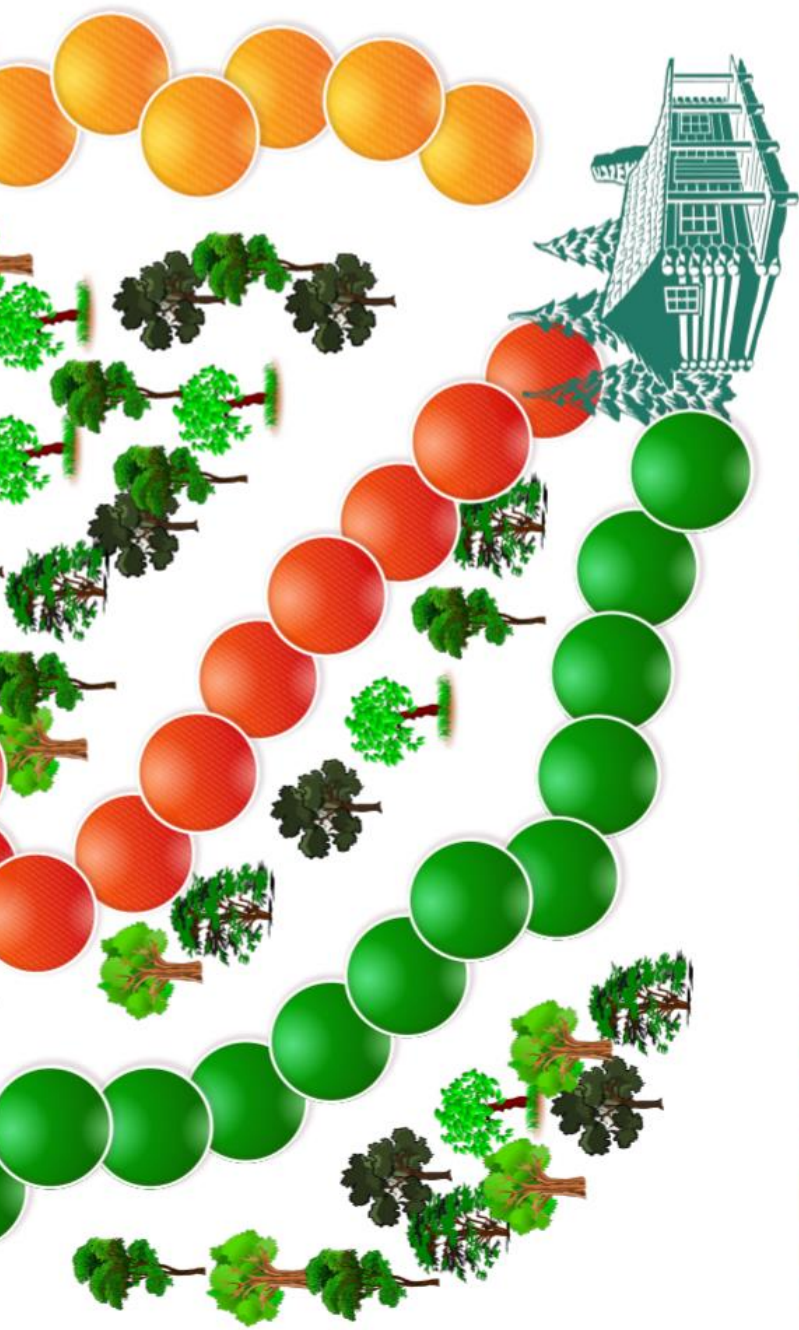
Projekt tworzą w wolnym czasie Karolina oraz Marcin Dębińscy i jest on dostępny pod adresem:

www.debinski.edu.pl

Na początku wakacji 2022 roku udostępnionych było do pobrania 268 darmowych gier planszowych.

PG **Basione Gry Planszowe**
Darmowe Gry dla Przedszkolaków

"CZERWONY KAPTUREK"

GRA PLANSZOWA

RYCZY JAK LEW ...

Każde stworzenie wydaje charakterystyczne dla niego dźwięki i dlatego wiemy kiedy ćwierka wróbelek, kracze wrona, szczeka piesek, krzyczy lub płacze dziecko. Dźwięk jest informacją dla otoczenia ... uwaga jestem szczęśliwy bądź nie, głodny albo najedzony, chory albo zdrowy itd.

Pytanie, czy człowiek jest stworzeniem? Oczywiście! Różni się tylko tym od otaczającego go świata zwierząt, iż nauczył się mówić i wydawać różnego rodzaju dźwięki za pomocą narzędzi, które nazywamy instrumentami. Historia instrumentów to oddzielny rodzaj wiedzy, potężny dział nauki nazwany instrumentoznawstwem ściśle związany z muzyką.

Historia Muzyki to również historia instrumentów.

W minionym wieku można było nabyć sporo książek opowiadających o dawnych instrumentach, nawet mam jedną z kolorowymi zdjęciami. Instrumenty z całego świata. Ciekawa pozycja, ale ... nawet wśród moich uczniów w szkole muzycznej nie budziła głębszego zainteresowania.

Dzisiaj problem nie istnieje, w Internecie znajduję zdjęcia, opis i brzmienie danego instrumentu. Jest to cudowne ale pod jednym warunkiem - musimy zadać sobie trud znalezienia opisu np. liry korbowej. Klikamy i wiemy jak było dawniej, jak na lirze grano, jakie ma brzmienie ... albo cytra czy kontrafagot. Człowiek wykształcony powinien orientować się jak nazywają się instrumenty tzw. Klasyczne i używane dzisiaj. Rozróżniać ich brzmienie. Wiedzieć jaka jest ich rola w orkiestrze, małych zespołach lub

gdy grają solo.

Czasy szybko się zmieniają, instrumenty klasyczne dotarły do „ściany”. Nic więcej nie można z nich „wycisnąć” jak stwierdził Vangelis, jeden z moich ulubionych kompozytorów. Na pytanie co dalej będzie? Odpowiedział, że przyszłością jest elektronika i kosmos brzmieniowy...

Też tak sądzę, ale uważam, że człowiek powinien uczyć się muzyki na klasycznym instrumencie aby wiedział jak powstaje brzmienie instrumentu zachwycające grającego i słuchaczy. Najpopularniejsze są obecnie gitary w różnych odmianach, na drugim miejscu powszechnie dostępny elektroniczny keyboard po polsku nazywany klawiaturą bądź klawiszami. Flet prosty też ma swoje miejsce w nauce muzyki.

Można pobierać naukę gry na tych instrumentach w klubach, ogniskach, Internecie, bądź prywatnie w domu. Instrumenty smyczkowe, dęte, fortepian i powszechnie adorowana perkusja pod względem trudności nie ustępująca skrzypcom. To już jest domena szkół muzycznych. Naukę gry na instrumencie wirtualnym można znaleźć w Internecie. Są to fortepiany (pianina) gitary i cała masa innych instrumentów sterowanych klawiaturą z komputera. Niektóre są obdarowane pięknym brzmieniem. Niestety, bez znajomości zapisu nutowego jest to zwyczajnie trudne.

Nasz głos też jest instrumentem, najprostszym do opanowania. Słuchamy z zachwytem śpiewaków, piosenkarzy, podziwiamy ich umiejętności wokalne i próbujemy ich naśladować.

Czy nauczyć się śpiewać z nut jest trudno? Nie. Polecam np. taką lekcję

<https://www.youtube.com/watch?v=ovF7xDw3cbM>

Bardzo dobre wprowadzenie w początki śpiewania z nut nazywane solfeżem.

„Śpiewać przecież każdy może, jeden lepiej drugi gorzej”.

Więc śpiewajmy.....

Adam Dąbrowski

Magister sztuki. Wieloletni muzyk L'orchestre Symphonique Conservatoire National de Tunis oraz były nauczyciel muzyki w szkole francuskiej i arabskiej. Pracował również jako nauczyciel muzyki w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Oskara Kolberga, w Fundacji im. Karola Szymanowskiego oraz w Społecznym Przedszkolu Integracyjnym Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA.

Jakiś czas temu miałem przyjemność porozmawiania z panią profesorką Katarzyną Mitros. Potem niezależnie od tego trafiła do moich rąk książka jej autorstwa. Czemu o tym wspominam? Bo na pewno nie wszystkie wakacyjne dni będą słoneczne lub rodzicom zwyczajnie może zabraknąć pomysłów na kolejny dzień zabaw dla dzieci. A jak dzieci się nudzą ...

No właśnie nie trzeba się tego bać. Pani profesorka wydała bowiem książkę „Urodzony matematyk. Zabawy rozwijające zdolności umysłowe najmłodszych”. Jest to zbiór praktycznych propozycji zabaw z przedszkolakami. Do zrobienia zarówno w domu jak i podczas wakacyjnego wyjazdu. W większości przypadków wystarczą rzeczy dostępne pod ręką lub do znalezienia na spacerze. Częste wykorzystanie materiału naturalnego z jednej strony ułatwia przeprowadzanie zabaw a z drugiej strony uczy jak ważna i pożyteczna jest dla nas przyroda.

Oprócz opisu samych aktywności rodzice mają też dodatkową ściągawkę tłumaczącą po co jest taka zabawa i co rozwija. Żadna z propozycji nie jest przypadkowa i może rozwijać konkretną umiejętność u dziecka. Aktywności podzielone są na 12 działów a każdy z nich zawiera przynajmniej 10 propozycji.

Książka nie jest najnowszą publikacją ale wciąż jest dostępna w wielu księgarniach internetowych.

ROZWÓJ DZIECIĘCYCH PYTAŃ

Pytania u dziecka nie pojawiają się od razu. Na początku dziecko dość często używa wyrazów, które pełnią funkcję pragnień. Słowo *daj* jest bardzo prostą próbą użycia trybu rozkazującego, a natomiast na przykład rzeczownik *mleko* choć często wymawiane w odmienionej, w zindywidualizowanej formie oznacza pragnienie - *ja chcę mleko*. Należy też zwrócić uwagę na załączki pytań, które łączą w sobie pojedyncze słowo, ruch oraz odpowiednią intonację pytającą. Są to próby zadawania pytań rozstrzygnięć, na które prawdopodobną odpowiedzią

będzie tak lub nie. Przykładem tego może być sytuacja, gdy dziecko przyniesie dorosłemu przedmiot i zapyta - *tata?* Można to pytanie rozumieć jako - *czy ten przedmiot jest taty?* Załączki pytań mogą się pojawić razem z pierwszymi słowami. Jednak pełne pytania w formie zdania pytającego pojawiają się dopiero na przelomie drugiego i trzeciego roku życia. Ma to miejsce, gdy dziecko ma odpowiedni zasób słownictwa, w tym zna podstawowe zaimki i przysłówki pytające¹.

S. Szuman przeprowadził badania na temat rozwoju dziecięcych pytań na materiale składającym się z około jedenastu tysięcy pytań dzieci

¹ S. Racinowski, Pytanie i odpowiedź. Warszawa 1967, Instytut Wydawniczy „Nasza Księgarnia”

mających od dwóch do dwunastu lat. To właśnie od wieku dziecka i jego potrzeby wiedzy na dany temat zależy ilość pytań zadawanych w ciągu dnia. Według tych badań normalnie rozwinięte dzieci rocznie zadają ok. 2-3 tysięcy pytań.

Od około drugiego do szóstego roku życia dziecka liczba pytań przez nie zadanych wynosi ok. 13 tysięcy.

Zaskakująco dużo, ale poparto to badaniami². Warto się jednak zastanowić nad tym co takiego dzieje się po ukończeniu przez dziecko edukacji przedszkolnej, że liczba pytań gwałtownie spada. Może to być wynikiem systemu szkolnego, który jeśli nie uwzględnia dziecięcej ciekawości świata i potrzeby ruchu sprawia, że głód wiedzy i odwaga do jej zdobywania u dzieci zaniknie.

Według badań Stefana Szumana z wiekiem maleje liczba pytań, które dążą do rozpoznania i objaśniania. Dzieje się tak, ponieważ im dziecko jest starsze tym mniej obiektów spotyka na swojej drodze, które są mu nieznanne. Stąd maleje liczba pytań typu - Co to? Ta grupa pytań pojawia się często u dzieci jako pierwsza i dzieje się to około drugiego roku życia. Kwestia zanikających pytań o nazwy dotyczy jednak głównie przedmiotów realnych, ponieważ z wiekiem dziecko uświadamia sobie, że często słyszy nazwy przedmiotów, których nigdy nie widziało. Są to właśnie pojęcia abstrakcyjne. Dlatego też liczba wypowiedzi z tej grupy pytań

² S. Szuman, Rozwój pytań dziecka. Badania nad rozwojem umysłowości dziecka na tle jego pytań. Warszawa 1939, Nasza Księgarnia

rośnie wraz wiekiem.

Wśród pytań dzieci pojawiają się też te, których celem jest poznanie cech danego obiektu. Należy jednak odróżnić pytania tego typu u dzieci młodszych i starszych. Młodsze pytają często o to jaki jest dany przedmiot. Chodzi im wówczas o rozpoznanie cechy przedmiotu, której nie zna np. pytania o kolor mają na celu poznanie nazwy danego koloru. Natomiast dzieci starsze pytają często, aby otrzymać opis danego przedmiotu, poznać jego istotne cechy, tak aby móc je rozpoznać np. *jaka jest dusza?*

Z wiekiem wzrasta także liczba pytań, które dążą do poznania innych elementów lub członów grupy tzn. dzieci więcej pytają o przedmioty podobne zakwalifikowane do tej samej grupy tematycznej, ale także o różnice między dwoma gatunkami. Do pytań należących do tej grupy, których liczba także rośnie wraz z wiekiem, należą pytania o cechy rozpoznawcze tj. cechy charakterystyczne danej grupy np. pytanie o to jak objawia się dana choroba. Wzrost liczby tego rodzaju pytań wiąże się ze wzrostem ciekawości poznawczej - dziecku przestaje już wystarczać wiedza obejmująca tylko nazwy przedmiotów i oczekuje ono wiedzy składającej się z większej liczby bardziej konkretnych i szczegółowych informacji.

S. Szuman zauważył także u dzieci rosnące zainteresowanie czasem, w związku z czym dzieci w ostatnich latach wieku przedszkolnego częściej niż kiedyś pytają np. o to za ile dni będzie dany dzień tygodnia. Szuman zauważył także, że im starsze jest dziecko tym mniej zadaje pytań spowodowanych stanami emocjonalnymi tzn. zapytało, bo coś je zdziwiło lub wywołało zakłopotanie. Z wiekiem pytania stają się bardziej zautomatyzowane, aż w końcu dziecko pyta, bo ma potrzebę wiedzy niezwiązanej z określonym stanem.

Związek pytań z zainteresowaniami wydaje się dość niejednoznaczny jednak można zauważyć go przy głębszej analizie dziecięcych pytań oraz obserwacji codziennego zachowania dziecka. Zainteresowania odgrywają ważną rolę w życiu człowieka, a także mają związek z jego

zachowaniami oraz postawami - zwłaszcza w okresie dzieciństwa. Jeśli dziecko jest czymś bardziej zafascynowane budzi to w nim motywację do dalszej nauki i dokładniejszego poznania danego obszaru lub obszarów tematycznych. Aby dziecko rozwijało swoje pasje, ważne jest, aby dorośli byli świadomi czym interesuje się ich pociecha lub podopieczny. Jeśli dziecko wychowuje się w otoczeniu, które sprzyja kształtowaniu jego pasji i zainteresowań rozwija wówczas inne zdolności, które mogą ułatwić mu przystosowanie społeczne w sytuacjach nowych i często trudnych dla niego. Elizabeth Bergner Hurlock wyodrębniła sposoby wykrywania zainteresowań u dzieci. Pierwszym z nich jest obserwowanie aktywności, czyli obserwowanie przedmiotów jakimi dzieci się bawią. Kolejnym jest zwrócenie uwagi na tematy rozmów. Z reguły więcej rozmawia się na tematy, którymi jest się zafascynowanym i o których ma się pewną wiedzę. Aby odkryć czym interesuje się dziecko warto także pozwolić mu samodzielnie wybrać książkę, którą chce przeczytać lub chce żeby mu ją przeczytano. Innymi sposobami na odkrycie czym interesują się dzieci jest obserwacja spontanicznych rysunków, zwrócenie uwagi na to o czym dzieci marzą, a także wypowiedzi na temat przedmiotu, który pochłania ich uwagę. I tak wśród sposobów wymienionych przez E. Hurlock wymienione są pytania. Całe to zjawisko podsumowuje cytat z jej książki: „Jeśli dzieci uparcie i często pytają o coś, oznacza to, że interesują się tym tematem bardziej niż jakimś innym, o który pytają tylko przypadkowo”³.

Aleksandra Machalska

pedagog, nauczycielka wychowania przedszkolnego. Absolwentka Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie na kierunku Pedagogika ogólna – wychowanie żłobkowe i przedszkolne oraz pedagogika specjalna – terapia pedagogiczna. Pracę z dziećmi rozpoczęła jeszcze podczas studiów, gdzie organizowała najmłodszym czas podczas nieobecności rodziców. Z Fundacją CZAS DZIECIŃSTWA związana od 2020 roku.

³ E. B. Hurlock, *Rozwój dziecka t.1*, Warszawa 1985, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 24

WAKACYJNE ZABAWY LOGOPEDYCZNE

Wakacje to niewątpliwie czas odpoczynku i relaksu nie tylko dla dorosłego, ale również dla dziecka. Przez cały rok ciężko pracuje, nierzadko uczęszcza na wiele różnych zajęć. Warto jednak podczas urlopu, przemyślić zadania edukacyjne w formie zabawy. Przedstawię zatem kilka pomysłów, jak wspierać i rozwijać mowę podczas wakacji biorąc pod uwagę warianty spędzania tego pięknego czasu.

Za oknem deszcz? Trzeba zostać w domu? Na ratunek przyjdą następujące zabawy:

- weźcie piłkę, usiądźcie naprzeciwko siebie i turlając ją, wymyślajcie naprzemiennie wyrazy, które rozpoczynają się na tę głoskę, którą zakończył się poprzedni wyraz (stolik-kot-tramwaj-jabłko ...),
- zamiast czytania książki, ułóżcie własną bajkę, dorysujcie do niej ilustracje, wymyślcie śmieszne imiona dla postaci,
- wymyślcie opowiadanie/zdanie, w której jedna z głosek będzie „królową” („Pewnego piątku Pan Paweł poszedł do sklepu papierniczego i kupił pieska z pluszową obrozą”).

Podróż samochodem? Wcale nie musi być nudno. W takiej sytuacji proponuję poniższe zabawy:

- wymyślajcie rymy do podanych wyrazów,
- po kolei myślcie o jakiejś rzeczy, zwierzęciu, osobie, a reszta musi zgadnąć co to takiego, zadając tylko pytania zamknięte (pytania na które odpowiedź brzmi „tak” lub „nie”),

- dorosły zaczyna zdanie: „Jadę na wakacje i zabieram ze sobą ... walizkę”, a każda kolejna osoba będzie musiała dodać jedną dodatkową rzecz, np. „Jadę na wakacje i zabieram z sobą walizkę i okulary” - kto zapamięta najdłuższy ciąg wyrazów, wygrywa. Jest to świetne ćwiczenia na rozwijanie pamięci słuchowej,
- zabawa w „Co wiezie auto?”- wymyślajcie najbardziej abstrakcyjne rzeczy, które wiezie jadący przed wami samochód,
- wymyślcie okrzyki podczas przejazdu obok lub pod różnymi elementami drogi (np. pod tunelem krzyczcie „uuu”, na moście krzyczcie „łeee”, na przejeździe kolejowym naśladowujcie odgłos pociągu „czuczu”...).

Jesteście na plaży, a pływanie już się wam znudziło? A może polski Bałtyk jest zbyt zimny i trzeba poleżeć na kocu, aby się zagrzać? Tu pomocne mogą być kolejne zabawy:

- zbierzcie muszelki i połóżcie na kocu 3 z nich – każdy układa zdanie zawierające 3 wyrazy; zwiększajcie trudność poprzez dokładanie coraz większej liczby muszelek,
- piszcie litery na piasku i zróbcie zawody, kto wymyśli najwięcej wyrazów zaczynających się na podaną literę,
- układajcie sekwencje ze skarbów znalezionych na plaży: muszelka-kamień-patyk-muszelka-kamień-patyk,
- układajcie z muszelek lub kamyków litery i sylaby i wymyślajcie zdanie, w którym każdy wyraz zaczyna się od ułożonej litery, np. „Smutny słoń sączy sok”.

Górska wędrówka? Odpoczynek przy schronisku, podczas którego może wkrącić się nuda? To wspaniała okazja, aby rozpocząć poniższe zabawy:

- nadawajcie nowe nazwy wypatrzonym szczytom górskim; im bardziej złożone i abstrakcyjne, tym zabawa będzie ciekawsza,
- zatrzymajcie się przy strumyku, weźcie wdech nosem a wydech ustami; zastanówcie się wspólnie, jakie odgłosy słyszycie (śpiew ptaków, szum wody, łamiąca się gałązka),
- podczas wspinaczki, spróbujcie naśladować odgłosy, które można usłyszeć w górach (szum strumyka- szsz, chodzenie- tup, tup, świerszczyk- cyk, cyk, zjazd kolejką- ziuuu).

Po powrocie z pełnych wrażeń wakacji, załóżcie Państwo wraz z dzieckiem dziennik. Wklejcie zdjęcia z wakacji, dopiszcie krótkie opowiadanie dotyczące danego dnia. Oczywiście cały tekst wymyśla dziecko. Zobaczcie, jakie skarby przywieźliście z wakacji, wrzucicie je do worka, z którego będziecie je potem losować. Zadaniem każdego uczestnika będzie wymyślenie zdania na temat wylosowanego przedmiotu („Muszelka leży na plaży” / ”Kamyk jest szary”). Wakacje mogą być pełne przygód i wspomnień, a także kopalnią wspaniałych pomysłów rozwijających mowę. Ogranicza nas tylko wyobraźnia :)

Agata Lange

logopeda, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego na kierunku logopedia ogólna i kliniczna ze specjalizacją nauczania języka polskiego w szkole podstawowej realizowanym wspólnie z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym. Ukończyła wiele szkoleń i kursów z zakresu: afazji i apraksji dziecięcej, opóźnionego rozwoju mowy, rozwoju mowy dzieci z autyzmem, zaburzeń w sferze orofacjalnej, dyslalii, wykorzystania gestów w logopedii, treningu umiejętności społecznych, logorytmiki, terapii ręki, zaburzeń przetwarzania słuchowego. Swoje doświadczenie zdobyła na praktykach w placówkach oświatowych i medycznych, w pracy z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną w ośrodku specjalnym, w przedszkolach prywatnych oraz w szkole publicznej.

Nauczycielka: Na dzisiejszych zajęciach przeprowadzimy doświadczenie. Sprawdzimy, ile kropel wody zmieści się na monecie dwudziestogroszowej. Potrzebujemy pipetki, monety i naczynia z wodą. Zobaczymy, jak kropelki łączą się ze sobą tak mocno, ale tak mocno, że tworzą pęcherzyk otoczony skórką wodną, który nazywamy meniskiem wypukłym. Aby nasze doświadczenie się udało potrzebujemy również wielkiej precyzji.

Wojtek (4 lata): A ja właśnie, nie mam precyzji.

Nauczycielka: To będziemy ją trenować.

Dzieci pilnie pracują licząc kropelki. Po chwili...

Wojtek wylicza: jedenaście, dwanaście, trzynaście, czternaście...

Coraz głośniej: PIĘTNAŚCIE!!! Dodaje z zachwytem: Doświadczenie się udało! Mam precyzję!

„Gdy bawię się czy rozmawiam z dzieckiem – splotły się dwie równie dojrzałe chwile mojego i jego życia.”

J. Korczak

Anna Firek

pedagog, nauczycielka edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Absolwentka Wydziału Pedagogicznego UW. Z oświatą niepubliczną związana od 25 lat. Organizatorka zajęć „Podglądamy przyrodę”. Na co dzień pracuje w Zespole Szkół BEDNARSKA. Zwolenniczka „Odimiennej nauki czytania Ireny Majchrzak”, pedagogiki Janusza Korczaka oraz Marii Montessori.

- 1.07 – **Dzień Psa i Międzynarodowy Dzień Owoców**
- 3.07 – **Dzień Cioci i Wujka**
- 4.07 – **Dzień Hot-Doga**
- 7.07 – **Świątowy Dzień Czekolady**
- 10.07 – **Dzień Nikoli Tesli**
- 13.07 – **Dzień Frytek**
- 14.07 – **Dzień Rekina**
- 16.07 – **Dzień Kawii Domowej**
- 17.07 – **Świątowy Dzień Emoji**
- 18.07 – **Świątowy Dzień Słuchania**
- 19.07 – **Dzień Czerwonego Kapturka**
- 20.07 – **Dzień Księżycy**
- 22.07 – **Dzień Mózgu**
- 23.07 – **Dzień Włóczykija**
- 24.07 – **Dzień Policjanta**
- 27.07 – **Dzień Chodzenia Na Szczudłach**
- 29.07 – **Świątowy Dzień Tygrysa**
- 30.07 – **Międzynarodowy Dzień Sernika**

**VIII Letnie
Parady Muzyczne**

**Na warszawskiej
Starówce o 17:00
w każdą
niedzielę lipca**

Występuje i zaprasza pan Bartek prowadzący zajęcia "Muzyczne szlaki".

Pomysł

Specjalny dzień w kalendarzu może stanowić inspirację do wyboru tematu tygodniowego. Może być też okazją, aby wszystkie dzieci i grupy w placówce mogły zrobić to samo lub przynajmniej skupić się wokół jednego tematu. Może stać się lokalną tradycją. Okazją do spotkania integracyjnego lub choćby wspólnego działania dzieci, rodziców i personelu placówki.

Okazje oznaczone na obrazkach będą obchodzone wraz z dziećmi w Społecznym Przedszkolu Integracyjnym Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA. Będą im towarzyszyć specjalne aktywności.

1.08 – **Narodowy Dzień Pamięci Powstania
Warszawskiego**

2.08 – **Dzień Kolorowanek**

3.08 – **Dzień Arbuza**

6.08 – **Światowy Dzień Musztardy**

8.08 – **Wielki Dzień Pszczół**

9.08 – **Dzień Miłośników Książek**

10.08 – **Światowy Dzień Lwa**

11.08 – **Dzień Konserwatora Zabytków**

12.08 – **Światowy Dzień Słonia**

13.08 – **Międzynarodowy Dzień Osób
Leworęcznych**

13.08 – **Dzień Gry w Kręgle**

15.08 – **Święto Wojska Polskiego**

19.08 – **Światowy Dzień Fotografii**

21.08 – **Światowy Dzień Optymisty**

21.08 – **Międzynarodowy Dzień Latarni Morskich**

22.08 – **Światowy Dzień Mleka Roślinnego**

23.08 – **Dzień Flagi Państwowej Ukrainy
(na Ukrainie)**

24.08 – **Dzień Zdegradowania Plutona**

25.08 – Dzień Polskiej Żywności

27.08 – **Międzynarodowy Dzień Gier Książkowych**

28.08 – **Dzień Lotnictwa Polskiego**

30.08 – **Dzień Taksówkarza**

31.08 – **Dzień Solidarności i Wolności**

Pomysł

Dni zaznaczone na czerwono będą miały jedynie charakter kulinarny.

To też ważne okazje, bo pokazują jak istotna jest współpraca z personelem niepedagogicznym w placówce.

Możliwość wyboru takiej okazji przez nasze panie kucharki pokazuje, że nie tylko nauczyciele mają wpływ na rozwój społeczny przedszkolaków, ale wszystkie inne osoby w otoczeniu dzieci.

Wymienione w naszym kalendarzu okazje nie są zapewne wszystkimi specjalnymi dniami wartymi uwagi w lipcu i sierpniu.

Miejscem, które warto poznać w wakacje jest portal **learningapps.org**. Jest to projekt non-profit, który łączy ludzi tworzących ćwiczenia i zadania z tymi, którzy chcą sprawdzić swoją wiedzę. Wszystkie materiały dostępne w serwisie udostępnione są na Wolnej Licencji i mogą być inspiracją do tworzenia własnych ćwiczeń. Na mocy tej licencji i mechanizmów wbudowanych w portal mogą one też być bez problemu skopiowane przez kolejnych użytkowników i wykorzystane jako podstawa własnych zadań. Jest to wygodnym sposobem na wprowadzanie poprawek do ćwiczeń innych użytkowników bez niszczenia efektów ich pracy.

Portal nie wymaga od użytkowników umiejętności programowania. Wszystko odbywa się na udostępnionych szablonach. Oprogramowanie pozwala na użycie własnych zdjęć, ale wykorzystując je trzeba we własnym zakresie zadbać, aby nie naruszać przy tym praw autorskich osób trzecich. Wbudowany mechanizm importowania zdjęć z Wikipedii uwalnia nas od tego problemu.

Pomysł

LearningApps

są zazwyczaj kojarzone z nauką w szkole. Można je jednak wykorzystać do pracy z przedszkolami.

Przykładem tego jest mój test dla uzdolnionego sześciolatka

[learningapps.org/
1473265](https://learningapps.org/1473265)

Ćwiczenia można też wykorzystać do szkoleń przeznaczonych dla rodziców. Przyda się to zwłaszcza, gdy trudno ich zebrać w jednym czasie lub miejscu.

W tym numerze wykorzystaliśmy

Grafiki Public Domain (z pixabay.com):

Rodzina (str. 4)

Autor: Pexels, user_id:2286921

Dziecko z lupa (str. 17)

Autor: Alicja, user_id:5975425

Termometr (str. 18)

Autor: Clker-Free-Vector-Images,
user_id:3736

Instrumenty (str. 23)

Autor: Pizieno, user_id:5758071

Śpiewający ojciec i syn (str. 24)

Autor: Dawnyell Reese, user_id:8556131

Człowiek z pytajnikiem (str. 26)

Autorzy: Peggy und Marco
Lachmann-Anke, user_id:1553824

Plakat na parady (str. 34)

Autor: Ryan McGuire, user_id:123690

Plakat na Dzień Psa (str. 35)

Autor: kim_hester, user_id:3648659

Reklama (str. 39)

Autor: Mohamed Hassan, user_id:5229782

Ten numer ukazał się

30

czerwca

WYDAWCA

Fundacja Anny Florek
CZAS DZIECIŃSTWA

ul. Wolumen 3
01-912 Warszawa
tel. 226635521

Zdjęcie okładki pochodzi z książki „Urodzony matematyk. Zabawy rozwijające zdolności umysłowe najmłodszych” autorstwa K. Mitros, wydanej przez Publicat w roku 2010.

Odwiedź nas na:

www.czasdziecinstwa.com.pl/publikacje/nasz-miesiecznik/

[www.fb.com/czasdziecinstwa](https://www.facebook.com/czasdziecinstwa)

Nasza Redakcja:

Marcin Dębiński – Redaktor naczelny. Odpowiedzialny za skład miesięcznika oraz wywiady, kącik naukowy, recenzje książek, gry planszowe i poradnik awansowy.

Pedagog, nauczyciel wychowania przedszkolnego, ponadto inżynier, absolwent SGGW i WSP ZNP. Współpracował z warszawskimi uczelniami wyższymi prowadząc ćwiczenia ze studentami. Autor publikacji na temat edukacji i wychowania. W 2015 roku nagrodzony Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Martyna Witkowska - Odpowiedzialna za dział porad fizjoterapeutycznych.

Fizjoterapeuta, hipoterapeuta. Dyplomowany terapeuta PNF, NDT Bobath, SI, Fits. Członek komisji egzaminacyjnej Polskiego Towarzystwa Hipoterapii, Członek Stowarzyszenia Fizjoterapia Polska. Konsultuje zajęcia fizjoterapeutyczne dla dzieci w Społecznym Przedszkolu Integrycyjnym oraz prowadzi zajęcia dla dzieci i dorosłych w prowadzonej przez siebie firmie Martimed.

Monika Rosińska - Odpowiedzialna za dział „Okiem Psychologa”

Psycholog, oligofrenopedagog, pedagog Montessori, certyfikowany terapeuta behawioralny PSTB, certyfikowany terapeuta motywujący PTTM, absolwentka rocznego szkolenia z zakresu terapii poznawczo-behawioralnej, Należy do Polskiego Stowarzyszenia Terapii Behawioralnej (PSTB), Polskiego Towarzystwa Terapii Motywującej (PTTM). W 2020 roku Nagrodzona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Agata Lange - Odpowiedzialna za dział logopedyczny.

Logopeda, absolwentka UW na kierunku logopedia ogólna i kliniczna ze specjalizacją nauczania języka polskiego. Ukończyła wiele szkoleń i kursów z zakresu afazji i apraksji dziecięcej, opóźnionego rozwoju mowy, rozwoju mowy dzieci z autyzmem, zaburzeń w sferze orofacialnej, dyslalii, treningu umiejętności społecznych, logorytmiki, terapii ręki, zaburzeń przetwarzania słuchowego. Swoje doświadczenie zdobywa w pracy z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną, w przedszkolach oraz w szkole.

Katarzyna Hamerlak - Odpowiedzialna za dział behawioralny.

Oligofrenopedagog, superwizor terapii behawioralnej, psycholog, autorka publikacji na temat terapii behawioralnej. Certyfikowany terapeuta behawioralny PSTB. Odybta staż w Princeton Child Development. Prowadzi szkolenia z zakresu stosowanej analizy zachowania. Koordynuje terapię behawioralną w Przedszkolu i w Punkcie Konsultacyjnym Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA.

Beata Oraniec - Odpowiedzialna za dobór materiałów i korektę merytoryczną.

Surdopedagog, pedagog Montessori, autorka publikacji na temat edukacji przedszkolnej. Współpracowała z warszawskimi uczelniami wyższymi prowadząc ćwiczenia ze studentami. Za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania została w 2015 roku nagrodzona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Anna Gromadzka - Odpowiedzialna za dobór materiałów i korektę merytoryczną.

Nauczycielka wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego, pedagog specjalny, autorka publikacji na temat edukacji przedszkolnej, przyjaznej adaptacji dzieci i współpracy z rodzicami. Prowadzi zajęcia ze studentami warszawskich uczelni pedagogicznych. W 2014 roku nagrodzona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

- ☒ **Jesteś z małej miejscowości.**
- ☒ **Prowadzisz przedszkole, punkt przedszkolny, fundację, świetlicę.**
- ☒ **Chcesz pochwalić się swoją działalnością.**
- ☒ **Szukasz miejsca na reklamę a nie masz na nią pieniędzy.**
- ☒ **Czytasz nasze czasopismo.**

Zapraszamy do współpracy

więcej informacji na www.czasdziecinstwa.com.pl/wspolpraca

Nasza oferta

Twoje działanie

Reklama Państwa placówki
na stronie
www.czasdziecinstwa.com.pl
(bez linku zwrotnego)

Wyślij do nas emaila na adres
debinski@czasdziecinstwa.com.pl
z opisem swojej placówki
oraz max. 1 zdjęciem
i krótką informacją co Ci się podoba
w naszym czasopiśmie.

Reklama Państwa placówki
na stronie
www.czasdziecinstwa.com.pl
(z linkiem zwrotnym)

Umieść na swojej stronie link do
czasopisma „Czas Dzieciństwa” oraz
wyślij do nas emaila na adres
debinski@czasdziecinstwa.com.pl
z opisem placówki
oraz max. 3 zdjęciem
i krótką informacją co Ci się podoba
w naszym czasopiśmie.

Reklama Państwa placówki
w czasopiśmie
„Czas Dzieciństwa”
oraz w naszych mediach
społecznościowych.
(z linkiem zwrotnym)

Regularnie umieszczaj na własnej
stronie link do nowego numeru
czasopisma „Czas Dzieciństwa”
oraz wyślij do nas emaila na adres
debinski@czasdziecinstwa.com.pl
z opisem placówki
oraz max. 3 zdjęciami
i krótką informacją co Ci się podoba
w naszym czasopiśmie.

Publikację artykułów
prezentujących Dobre
Praktyki Pedagogiczne we
wszystkich naszych mediach.

Wyślij do nas emaila z treścią artykułu
na adres
debinski@czasdziecinstwa.com.pl
(liczba zdjęć i treść do uzgodnienia).

Wszelkich dodatkowych informacji udziela też Marcin Dębiński pod numerem telefonu 226635521 od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00-15:00

